احمد افروز
کارشناس رسانه و ارتباطات

عقب‌ماندگی رسانه‌های سنتی در نگهداشت سلامت جامعه

دست خالی رسانه در راهبری تغییرات اجتماعی

تغییرات اجتماعی پدیده‌ای است جمعی ناشی از تعامل مجموعه‌ای از عوامل که خود متاثر از کنش‌ها و واکنش‌های مختلف اجتماعی، فرهنگی، محیطی و... بوده و بخش بزرگ و مهم جامعه را دربر می‌گیرد. به عبارتی می‌توان حتی تاریخ یک جامعه را بر اساس برخی از تغییرات اجتماعی به دوره‌های مختلف تقسیم کرد؛ چراکه ساختاری‌بودن، ثبات و مداومت از ویژگی‌های تغییرات اجتماعی است.

از ابتدای پیدایش جوامع بشری که بر مبنای اجتماع انسان‌ها برای یک زیست جمعی بود، تغییرات اجتماعی امری اجتناب‌ناپذیر بلکه لازمه زیست جمعی بوده است. چه ضرباهنگ این تغییرات با یک روند کند که ویژگی جوامع سنتی بود و چه با شتاب و فراگیری در جوامع مدرن باشد، در هر صورت گویا یک جبر تاریخی و یک امر محتوم است که باید آن را پذیرفت و ضمن شناخت قواعد آن به جای مقابله بی‌حاصل به مصالحه مدبرانه با آن نشست.

اما تغییرات اجتماعی ریشه در عوامل بسیار دارد که در این میانه می‌توان برای رسانه و محصولات آن دو نقش پیروی و راهبری در ساختار تغییرات در نظر گرفت. به تعبیری دیگر می‌توان گفت رسانه هم علت و هم تابعی از معلولات تغییرات اجتماعی است. هرچند نسبت این دوگانگی‌ها و میزان اثربخشی رسانه بر تغییرات اجتماعی یا اثرپذیری آن، بستگی به هژمونی رسانه و مدیریت راهبردی و سیاست‌گذاری‌های حاکمیت که چشم‌انداز رسانه‌های رسمی کشور را چگونه طراحی می‌کنند دارد یا اینکه چه نقشی برای رسانه در شاکله قدرت و حکومت در نظر گرفته‌اند.

استفان مور، جامعه‌شناس آمریکایی تغییر اجتماعی را تغییر در الگوهای رفتاری و فرهنگ که شامل هنجارها و ارزش‌ها می‌شود تعریف می‌کند. این همان نقطه‌ای است که نقش رسانه به عنوان یکی از آبشخورهای فکری جامعه در تعیین هنجارها و تبیین ارزش‌های اجتماعی و الگوهای رفتاری اهمیت پیدا می‌کند. نکته مهم این است که امروزه با پیشرفت تکنولوژی‌های نوین ارتباطی بر بستر اینترنت و موبایل عملا با دو نوع رسانه مواجه هستیم.

رسانه‌های رسمی که ساختاری مشخص و عملکردی قاعده‌مند دارند که نوعی تعهد و مسئولیت اجتماعی را بر دوش خود احساس می‌کنند و در سوی دیگر رسانه‌های غیررسمی که امروزه به موازات رسانه‌های رسمی و گاه بسیار جلوتر از آنها پیش می‌روند و خوراک فکری و خبری برای جامعه تولید می‌کنند.

وقتی رسانه رسمی از نقش خود به عنوان یکی از علل ایجاد تغییرات اجتماعی عقب می‌ماند این رسانه‌های غیررسمی هستند که جریان تغییرات اجتماعی را مدیریت می‌کنند و در یک فضای دوگانه، عنان جامعه را به دست می‌گیرند و این شاید شروع بحران برای حاکمیت یک جامعه باشد؛ چراکه در جریان تغییرات اجتماعی نه‌تنها شناخت واقعی از جامعه و اقبال آنان را از دست می‌دهند، بلکه مهم‌ترین عامل پیشبرد اهداف کلان حکمرانی یعنی افکار عمومی را نیز همراه خود نخواهند داشت.

رسانه که به نوعی شاکله فکری جامعه را مدیریت می‌کند وقتی واقعیت‌های اجتماعی را نادیده بگیرد و همچنان در فضای توأم با سانسور و نادیده‌گرفتن تغییرات ملموس جامعه حرکت کند، نه‌تنها از دایره تصمیم‌سازی برای مخاطب عقب می‌ماند، بلکه در گردباد بحران‌های اجتماعی و در ادای تعهد خود به ارزش‌های اصیل و نگهداشت صحیح آنها در این کوران شکست خواهد خورد؛ کمااینکه موجب تسریع در روند تغییراتی خواهد شد که لزوما همیشه به نفع جامعه نیست.

پایین‌آمدن روزافزون نمودار اقبال مخاطبان به رسانه‌های رسمی، یکی از نشانه‌های همین بحران است. فارغ از هرگونه قضاوتی می‌توان این هشدار را داد که وقتی جریان تغییرات اجتماعی درک نشود و رسانه‌های رسمی برای این تغییرات برنامه‌ای نداشته باشند و حتی گاه هم‌صدا با بخشی از جریان خاص به انکار و تحریف آن بپردازند، بحران‌های‌اجتماعی ازجمله بحران هویت، کاهش مشروعیت سیستم اجرائی، خروج سرمایه‌های اجتماعی، به‌وجودآمدن زمینه نابرابری‌های اجتماعی، ترویج آنارشیسم و... شروع خواهند شد.

«شرق» دور جدید تحرکات ایالات متحده آمریکا در منطقه و چشم‌انداز آن در جهت‌گیری‌های دیپلماتیک را بررسی می‌کند

نمایش نظامی آپاچی‌ها

عبدالرحمن فتح‌الهی: نیروی هوایی آمریکا روز چهارشنبه هفته گذشته اعلام کرد یک اسکادران از اف-۳۵ لایتنینگ با هدف کمک به هواپیماهای اِی۱۰ (A-10) و اف-۱۶ که هم‌اکنون در تنگه هرمز مشغول گشت‌زنی هستند، وارد منطقه فرماندهی مرکزی ایالات متحده در خاورمیانه (سنتکام) شد. به ادعای فاکس‌نیوز، این اقدام پس از تلاش‌ها در اوایل ماه جاری برای توقیف نفت‌کش‌ها در این تنگه صورت می‌گیرد که با واکنش نیروی دریایی ایالات متحده نیز مواجه شد. پنتاگون پیش‌تر اعلام کرده بود که ناو یواس‌اس توماس هادتر و چندین جنگنده اف-۳۵ را نیز به بهانه محافظت از خطوط کشتیرانی از دریای سرخ راهی خلیج فارس خواهد کرد. آن‌طور که گفته شده، یواس‌اس توماس هادتر یک ناو/ ناوشکن چندمنظوره است. روز جمعه ۲۳ تیرماه بود که یک مقام پنتاگون هم ادعا کرد آمریکا برای مقابله با اقدامات ایران در توقیف کشتی‌ها، استفاده از هواپیماهای جنگنده در محدوده تنگه هرمز را افزایش می‌دهد. این مقام ارشد پنتاگون همچنین مدعی شد نیروی هوایی ارتش ایالات متحده، جنگنده‌های اف-۱۶ را به منطقه خلیج فارس می‌فرستد تا جنگنده‌های تهاجمی ای۱۰ را که بیش از یک هفته در آنجا مشغول گشت‌زنی هستند، تقویت کند. ظاهرا در این مأموریت قرار است جنگنده‌های مذکور در کنار جنگنده‌های تهاجمی ای۱۰ قرار بگیرند و گشت‌های دریایی آمریکا در خلیج فارس را تقویت کنند. البته کمی بعد مرکز فرماندهی ارتش آمریکا در خاورمیانه (سنتکام) هم قبل از این ادعا در بیانیه‌ای اعلام کرده بود جنگنده اف-۲۲ رپتورهای نیروی هوایی آمریکا به عنوان بخشی از نمایش حمایت و توانایی آمریکا در پی رفتارهای ناامن و غیرحرفه‌ای فزاینده هواپیماهای روسیه در منطقه، در حوزه فرماندهی مرکزی آمریکا مستقر شدند. در کنار این تحرکات، آن‌طور که بلومبرگ گزارش کرده است، آمریکا در ماه می به دنبال متقاعدکردن کشورهای عرب حوزه خلیج فارس برای استقرار ربات‌ها و شهپادهای شناور در آب‌های خلیج فارس و دریای عمان هم بوده است. پیش‌تر کوپر، فرمانده ناوگان پنجم آمریکا، با تأیید این خبر از برنامه آمریکا برای استقرار صد ربات بدون سرنشین در آب‌های خلیج فارس خبر داده بود. همه این اقدامات علاوه بر آن است که «شرق» در گزارش ۲۹ تیر خود این را عنوان کرده بود که «با بررسی تحولات چند هفته اخیر به نظر می‌رسد دایره تحرکات نظامی واشنگتن در خاورمیانه بیش از اینها باشد»؛ چون ایالات متحده ضمن اعزام جنگنده به خلیج فارس، جنب‌وجوش‌هایی را هم از طریق ائتلاف بین‌المللی در شرق فرات و پایگاه التنف در دستور کار دارد که انجام مانورهای مشترک با نیروهای دموکراتیک سوریه، تمرین‌های نظامی با ارتش آزاد (از طریق به‌کارگیری تسلیحات واقعی) در اطراف منطقه ۵۵ و منطقه التنف، ارسال تسلیحات سنگین به نیروهای قسد ازجمله سامانه موشکی «هیمارس یا تانک‌های بردلی»، انتقال دو اسکادران از جنگنده‌های «A-10» و «F-22 Raptor» به پایگاه‌های آمریکا در خاورمیانه، انتقال زیردریایی اتمی «USS Virginia» به منطقه خلیج فارس و نیز برگزاری رزمایش با صهیونیست‌ها را شامل می‌شود. مجموعه تحرکات چند هفته اخیر این مسئله را القا می‌کند که فضاسازی یا نمایش‌های جنگی آمریکایی در راه است؛ به‌ویژه اگر این تجهیزات با جنب‌وجوش نظامی بی‌وقفه آمریکا میان متحدانش در پایگاه التنف و مناطق شرق فرات همراه باشد. در همین رابطه امیر سرلشکر سیدعبدالرحیم موسوی، فرمانده کل ارتش جمهوری اسلامی ایران، در رزمایش اقتدار هوایی فداییان حریم ولایت نیروی هوایی و در پاسخ به پرسشی مبنی بر اعلام آمریکا برای اعزام تعدادی جنگنده و یک ناو جنگی به منطقه به ذکر این موضوع بسنده کرد که «آمریکایی‌ها سالیان سال با خیالات واهی در منطقه حضور پیدا کرده و رفته‌اند، اما سرانجامِ این منطقه برای کشورهای منطقه و امنیت منطقه نیز فقط با مشارکت کشورهای منطقه پایدار خواهد شد». سرلشکر موسوی این را هم عنوان کرد که «حضور نیروهای فرامنطقه‌ای به‌جز ایجاد ناامنی و خسارت برای مردم و کشورهای منطقه، نتیجه‌ای نخواهد داشت». البته امیر سرتیپ محمدرضا آشتیانی، وزیر دفاع و پشتیبانی نیروهای مسلح، ۲۸ تیر در حاشیه جلسه هیئت دولت و در جمع خبرنگاران در واکنش به استقرار ناوشکن و جنگنده‌های آمریکایی در تنگه هرمز گفته بود که «جمهوری اسلامی ایران در مرحله‌ای از اقتدار و توانمندی است که کسی نمی‌تواند او را تهدید کند».

به نام امنیت اما...

محدوده جغرافیایی تحرکات نظامی آمریکا در منطقه نشان می‌دهد هدف سرازیرشدن جنگ‌افزارهای نظامی ایالات متحده در غرب آسیا روی دو محور اصلی مأموریتی متمرکز است که نخست به موضوع ادعای واهی در تقابل با اقدامات ایران در توقیف نفتکش‌ها و کشتی‌ها در خلیج فارس، دریای عمان و تنگه هرمز بازمی‌گردد و موضوع مهم‌تر ناظر بر تحرکات و تحولات سوریه است.

درخصوص محور نخست، متیو میلر، سخنگوی وزارت امور خارجه ایالات متحده، در جریان کنفرانس خبری ۲۷ تیر با بیان ادعاهایی بی‌اساس علیه ایران تصریح کرد که «با همکاری شرکا و متحدان، وزارت دفاع آمریکا در حال افزایش حضور و گسترش توانایی‌های خود در تنگه هرمز و آب‌های اطراف است». این مقام ارشد وزارت خارجه آمریکا در راستای ادبیات تقابلی و ضدایرانی خود از ایران خواست فورا اقدامات بی‌ثبات‌کننده خود را که خطر جدی برای جریان بی‌وقفه تجارت جهانی از طریق این آبراه استراتژیک است، متوقف کند. متیو میلر در پاسخ به این پرسش که آیا آمریکا با توجه به ادعاهای خود درباره رفتار ایران در منطقه برای جنگ در خلیج فارس آماده می‌شود، عنوان کرد که ما به طور قطع هرگونه تمهیداتی را برای جنگ رد می‌کنیم و اطمینان داد که افزایش حضور نظامی در درجه اول بر نظارت بر وضعیت و جلوگیری از بی‌ثباتی بیشتر متمرکز است. پیش‌تر یک مقام ارشد دفاعی ایالات متحده اعلام کرد این کشور با هدف مقابله با توقیف کشتی‌ها، جنگنده‌های «اف-۱۶» به خلیج فارس اعزام می‌کند. این اقدام در راستای تقویت هواپیماهای جنگنده‌های «A-10» ایالات متحده صورت می‌گیرد. نیروی دریایی آمریکا مدعی است در دو سال گذشته ایران دست‌کم پنج شناور تجاری را توقیف کرده و برای چندین شناور دیگر مزاحمت ایجاد کرده است. بیشتر این اقدامات در تنگه هرمز صورت گرفته است. با این حال محسن قائمی‌مهر در گفت‌وگو با «شرق» مواضع متیو میلر، مقامات پنتاگون و دیگر چهره‌های ایالات متحده را صرفا لفاظی دیپلماتیک واشنگتن برای «امنیتی‌سازی خلیج فارس در جهت ارتقای توان چانه‌زنی می‌داند»؛ چون وی بر این باور است که اساسا موضوع حفظ امنیت کشتی‌ها و ناوگان دریایی در دریای عمان، خلیج فارس و تنگه هرمز به یک بهانه واهی تبدیل شده است که ایالات متحده در مذاکرات پشت پرده با ایران، چه در حوزه تبادل زندانیان و چه در حوزه هسته‌ای از آن به عنوان اهرم فشار استفاده کند. در کنار آنچه گفته شد، تحلیلگر مسائل خاورمیانه به پایان محدودیت‌های مربوط به برنامه موشک‌های بالستیک ایران بعد از پایان موعد مقرر در قطع‌نامه ۲۲۳۱ شورای امنیت یعنی ۲۶ مهر (۱۸ اکتبر) هم ورود می‌کند و در این راستا معتقد است نگرانی آمریکا از پایان تحریم‌های تسلیحاتی ایران در حوزه موشک‌های بالستیک بعد از مهرماه سبب شده است که در فاصله سه ماه مانده تا موعد مقرر، واشنگتن با این اقدامات نظامی، فضا را به سمت توازن و نوعی تحدید تهران در منطقه پیش ببرد. البته قائمی‌مهر «نزدیک‌شدن به فضای انتخابات در آمریکا و تحرکات نظامی در منطقه را چندان بی‌ارتباط به همدیگر نمی‌داند» و در تبیین آن هم یادآور می‌شود که «جو بایدن برای خروج از بحران در عرصه سیاست خارجی و پاسخ‌گویی به بخشی از منتقدان خود با یک فضاسازی امنیتی در خاورمیانه علیه ایران و اعزام بخشی از ناوگان دریایی و هوایی به سوریه، دریای عمان، خلیج فارس و تنگه هرمز در تلاش است شرایط را به نفع خود بازگرداند». با این خوانش، کارشناس مسائل غرب آسیا در ادامه ارزیابی خودش تأکید دارد که «دولت بایدن با وجود تمام شعارهای انتخاباتی و انتقادات علیه دولت دونالد ترامپ تاکنون نتوانسته است در مقابل ایران به یک خروجی و کارنامه موفق دست پیدا کند»؛ چون به نظر او تاکنون هیچ توافقی با ایران در هیچ زمینه‌ای حاصل نشده و به موازاتش مذاکرات پشت پرده هفته‌های اخیر هم حجم انتقادات علیه بایدن را افزایش داده است. بنابراین قائمی‌مهر، بدیهی می‌داند که جو بایدن این نمایش نظامی را در منطقه داشته باشد.

فضای ایدئال بی‌بی

در مقابل، احمد رفیعی به‌عنوان دیگر کارشناس در گپ‌وگفتش با «شرق» برخلاف ادعای قائمی‌مهر بر این باور است که گزاره «امنیتی‌سازی در دریای عمان، تنگه هرمز و خلیج فارس» کارکردی بیش از ارتقای توان چانه‌زنی دیپلماتیک در شرایط کنونی پیدا کرده است؛ چراکه به باور این تحلیلگر حوزه بین‌الملل، «امنیتی‌سازی در دریای عمان، تنگه هرمز و خلیج فارس به یک سرفصل جدید از رقابت بین تهران و واشنگتن بدل شده است». به همین دلیل رفیعی تأکید دارد که هم جمهوری اسلامی ایران و هم ایالات متحده آمریکا سعی دارند در این تقابل مشت محکم‌تری بر میز بکوبند تا دست بالاتر را داشته باشند. البته این مفسر حوزه سیاست خارجی یادآور می‌شود که «با توجه به اقتضائات کنونی، تحولات میدانی و تحرکات نظامی لزوما گزینه تمام‌کننده و تعیین‌کننده نخواهد بود»؛ اما او درعین‌حال اذعان دارد که «وضعیت به قدری حساس و پیچیده است که هرگونه سوءمحاسبه می‌تواند فضا را به سمت تنش ناخواسته بکشاند»؛ چراکه از منظر رفیعی، اوج‌گیری بحران در سرزمین‌های اشغالی پس از تصویب لوایح کودتای قضائی، نتانیاهو را بیش از هر زمان دیگری به بروز تنش و جنگ نیازمند کرده است تا با توسل به فضای امنیتی از حجم انتقادات، اعتصابات و اعتراضات و همچنین بحران بی‌سابقه در ارتش اسرائیل بکاهد. احمد رفیعی در ادامه تحلیلی که مطرح کرده است، تأکید دارد: «اسرائیل و مشخصا نتانیاهو جزء مخالفان جدی هرگونه مذاکره ایران و ایالات متحده آمریکا و از مخالفان سرسخت احیای برجام بوده است». به همین دلیل از نگاه این تحلیلگر، شروع دور جدید گفت‌وگوهای پشت پرده تهران-واشنگتن در نیویورک و مسقط و شائبه بر سر حصول تفاهم یا توافق کوچک به جای احیای برجام، نگرانی‌های جدی را در تل‌آویو ایجاد کرده بود که تهران به یک فضای لازم برای رسیدن به احیای توان هسته‌ای دست پیدا خواهد کرد. پس از دید رفیعی، تحرکات نظامی ایالات متحده آمریکا در تنگه هرمز و سوریه می‌تواند محل جولانی برای صهیونیست‌ها ایجاد کند که یک تنش ناخواسته را به دنبال داشته باشد تا نتانیاهو از یک سو به بحران داخلی در اسرائیل خاتمه دهد و از سوی دیگر توقفی در مذاکرات تهران-واشنگتن ایجاد شود. پیرو آنچه احمد رفیعی عنوان کرد، از نظر اتاق‌های فکر آمریکایی امروز پتانسیل منطقه غرب آسیا برای درگیری بسیار بالا رفته است و بر اساس «فهرست محرک‌ها» که «گروه بین‌المللی بحران» در ماه می منتشر کرد، حدود چهار یا پنج منطقه به‌عنوان مناطق بحرانی معرفی شده‌اند که می‌تواند کانون درگیری احتمالی باشد. مناطق بحرانی منظور مناطقی است که امکان وجود جنگ محدود یا تصادم در آنها وجود دارد که در نهایت وقوع یک جنگ بزرگ را به دنبال دارد. ازجمله این مناطق بحرانی که در فهرست محرک‌ها آمده است، مرز عراق و سوریه، بلندی‌های جولان و شمال اسرائیل است. بنابراین با توجه به اینکه از نگاه غرب نقاط بحرانی در منطقه افزایش یافته است، هر درگیری حتی کوچکی ممکن است گسترش یابد و به یک نبرد بزرگ تبدیل شود.

بوی شکست مذاکرات می‌آید؟

با این حال حسین اسعدیان، دیگر کارشناسی بود که در ارزیابی خود گزاره جدیدی را مطرح می‌کند و در گفت‌وگویش با «شرق» بر این باور است که این تحرکات نظامی می‌تواند دال بر شکست دور جدید مذاکرات پشت پرده ایران و آمریکا باشد؛ به‌ویژه آنکه این تحلیلگر، هم‌زمانی برکناری رابرت مالی از وزارت امور خارجه و اعزام این میزان از جنگ‌افزارها و تجهیزات و تسلیحات از سوی ایالات متحده آمریکا به منطقه را بی‌ارتباط به همدیگر و اتفاقی نمی‌داند و اذعان دارد که «هم برکناری رابرت مالی و هم اعزام این میزان از تسلیحات و تجهیزات به منطقه حکایت از آن دارد که اکنون به جای گزینه «مذاکره» احتمالا گزینه «تنش» روی میز قرار دارد». البته «شرق» در گزارش ۲۹ تیر خود سناریوی تلفیق پلن B یعنی «گزینه نظامی» و پلن C در سایه «محدودسازی تنش» را مطرح کرده بود؛ پس از این منظر دور جدید تلاش‌های دولت بایدن بر محدودسازی تنش یا همان پلن C و توافق ضمنی و جدید با ایران تمرکز دارد؛ چراکه واشنگتن این محدودسازی تنش را به پشتوانه پلن B یا همان بازدارندگی دنبال می‌کند. به بیان دیگر واشنگتن ضمن علاقه‌مندی به بازدارندگی برای امتیازگیری، تمایلی به تشدید تنش با تهران ندارد. به همین واسطه ایالات متحده نه به دنبال تنش نظامی، بلکه به دنبال نمایش نظامی است تا توان بازدارندگی را بدون اصطکاک سیاسی و دیپلماتیک ذیل محدودسازی تنش در راستای ادامه مذاکرات داشته باشد. اما حسین اسعدیان گزاره فوق را نادرست می‌داند؛ چراکه از منظر او، «حضور جنگنده‌های اف-۳۵ و مهم‌تر از آن جنگنده اف-۲۲ رپتور به‌عنوان پیشرفته‌ترین هواپیمای حال حاضر جهان در منطقه، نشان می‌دهد که ایالات متحده آمریکا و دولت بایدن به دنبال ایجاد بازدارندگی در سایه محدودسازی تنش بدون اصطکاک سیاسی با هدف ارتقای توان چانه‌زنی نیستند. اسعدیان حضور اف-۳۵ و به‌ویژه اف-۲۲ رپتور را برهم‌زننده فضای مثبت در منطقه می‌داند که می‌تواند تبعات سیاسی، دیپلماتیک و امنیتی خود را هم داشته باشد. با این خوانش، اسعدیان هم در ارزیابی مشابه با احمد رفیعی، گزاره «امنیتی‌سازی در دریای عمان، تنگه هرمز، خلیج فارس و نیز سوریه را چیزی بیش از کارکرد در راستای ارتقای توان چانه‌زنی دیپلماتیک آمریکا تلقی می‌کند و بر این باور است که امنیتی‌سازی در دریای عمان، تنگه هرمز و خلیج فارس به یک سرفصل جدید از رقابت بین تهران و واشنگتن بدل شده است». البته اسعدیان در بخش دیگری از ارزیابی خود، موضوع رقابت واشنگتن-مسکو در سوریه را هم یکی از عوامل جدی تحرکات نظامی ایالات متحده در این کشور (سوریه) و کل منطقه خاورمیانه ارزیابی می‌کند. در راستای آنچه گفته شد، پیش‌تر «شرق» هم در یک سناریوی احتمالی به این موضوع اشاره کرده بود که «تدارکات نظامی آمریکا، تقویت تجهیزات نظامی انتقال‌یافته به شرق فرات و پایگاه التنف، ارسال جنگنده‌ها به پایگاه‌های این کشور در خاورمیانه و به‌ویژه خلیج فارس در کنار مانورها و تمرین‌های نظامی در شرق سوریه و... همگی فراتر از ادعای مبارزه با بی‌ثباتی یا تروریسم در سوریه است؛ چراکه از یک سو دولت بایدن موازنه در برابر روسیه در سوریه به واسطه جنگ اوکراین را دنبال می‌کند و در سوی دیگر با مدنظر قراردادن تجربه‌های نظامی به‌عنوان نشانه‌های جنگ و نه‌فقط اعمال فشار سیاسی، به نظر می‌رسد واشنگتن سعی در ترسیم معادلاتی برای کاهش نقش ایران در سوریه دارد؛ به‌ویژه با درز اطلاعاتی مبنی بر اینکه آمریکا و اسرائیل نقشه‌هایی برای کاهش حضور ایران در سوریه و دورکردن این کشور از مرزهای سوریه در جولان و مرزهای اردن دارند. اکنون به نظر می‌رسد این سناریوی تقابلی در حال پررنگ‌ترشدن است».

اخبار برگزیده

با حضور رهبر انقلاب و جمعی از عزاداران حسینی برگزار شد

عزاداری عاشورای حسینی و توسل به سالار شهیدان علیه‌السلام

مراسم عزاداری شب عاشورای حسینی با حضور رهبر معظم انقلاب اسلامی و جمعی از عزاداران سید و سالار شهیدان علیه‌السلام، پنجشنبه‌شب در حسینیه امام خمینی(ره) برگزار شد. در این مراسم حجت‌الاسلام‌والمسلمین رفیعی با استناد به سخنان امام حسین علیه‌السلام، درباره نقش امید در تلاش و حرکت برای ایجاد تحول و استقامت برای آرمان‌ها به ایراد سخن پرداخت. در این مراسم آقای مهدی سماواتی به ذکر مصیبت و قرائت دعای توسل پرداخت و آقای مهدی رسولی نیز مرثیه‌سرایی و نوحه‌خوانی کرد. همچنین مراسم عزاداری شب تاسوعای حسینی علیه‌السلام هم چهارشنبه‌شب با حضور رهبر معظم انقلاب اسلامی و جمعی از عزاداران حسینی در حسینیه امام خمینی(ره) برگزار شد. در این مراسم حجت‌الاسلام‌والمسلمین عالی درباره موضوع بصیرت و شناخت نیاز زمان به ایراد سخن پرداخت و آقای میثم مطیعی در رثای علمدار رشید کربلا حضرت اباالفضل العباس علیه‌السلام مرثیه‌سرایی و نوحه‌خوانی کرد. لازم به ذکر است که مراسم عزاداری سالار شهیدان، در حسینیه امام خمینی(ره) تا شنبه‌شب هفتم مرداد ادامه خواهد داشت.

امام جمعه موقت تهران:

اهانت‌کنندگان به قرآن کریم شکست خوردند

امام‌جمعه موقت تهران با اشاره به هتک حرمت قرآن کریم از سوی برخی اتباع کشورهای اروپایی تأکید کرد: رفتار و جسارت‌هایی که اخیرا نسبت به قرآن کریم انجام شد، خیالی خام و باطل است. اگر خواستند میان مسلمانان و پیروان ادیان الهی اعم از مسلمانان و مسیحیان دوقطبی ایجاد کنند، کور خوانند و موفق نشدند چراکه مسلمانان به کتاب‌های مقدس آسمانی مثل قرآن احترام می‌گذارند. به گزارش ایسنا، حجت‌الاسلام حاج علی‌اکبری امام‌جمعه موقت تهران در خطبه‌های سیاسی نماز جمعه ششم مرداد ۱۴۰۲ تهران با اشاره به برگزاری مراسمات عزاداری محرم و شهادت امام حسین(ع) در نقاط مختلف دنیا گفت: ملت شریف ایران و ملت‌های مؤمن در اقصی نقاط عالم مشغول تعظیم یکی از بزرگ‌ترین شعائر الهی هستند که اینها حکایت از ریشه‌های تقوایی الهی در دل‌های مؤمنین دارد.

سیدحسن خمینی:

برای حسینی‌بودن باید نیت‌ها را خدایی کنیم

یادگار امام گفت: اگر می‌خواهیم حسینی باشیم باید نیت‌ها را خدایی کنیم؛ اگر امام خمینی نیز توفیقی در زندگی داشت به خاطر نیت خدایی بود. او گفت «من» در کار نیست. به گزارش جماران، حجت‌الاسلام سیدحسن خمینی طی سخنانی در جمع دانشجویان دانشگاه امام خمینی در شهر گلگیت پاکستان، به طرح این سؤال پرداخت که تفاوت میان شخص امام حسین(ع) و یزید و اردوگاه آنان چیست؟ و اظهار کرد: ممکن است خیلی راحت بتوان به این سؤال پاسخ داد؛ امام حسین(ع) نوه پیامبر است و یزید نوه ابوسفیان است؛ یکی عامل به احکام خداست و دیگری شارب‌الخمر است. این مظهر تقواست و آن دیگری هویتش شرارت است. اما اگر یک پله سؤال را بالا ببریم ممکن است پاسخ سخت‌تر شود. فرق امیرالمؤمنین و معاویه چیست؟ یزید خیلی علنی مرتکب گناه می‌شود، اما معاویه خود را ظاهرالصلاح نشان می‌داد. وی افزود: در همین راستا، همیشه این سؤال مطرح است که فرق اردوگاه حق و باطل در چیست؟ جبهه حق و جبهه باطل در جنگ صفین یک طرف علی(ع) است و آن طرف معاویه است. در عاشورا یک طرف حسین(ع) و طرف دیگر یزید است و همیشه نیز این جبهه‌ها وجود دارد که یک طرف بر موضع حق و طرف مقابل در موضع باطل ایستاده است. در روزگار معاصر یک سو امام و سوی دیگر صدام، یک طرف امام و طرف دیگر آمریکا بود. تفاوت این دو اردوگاه به چیست؟ چگونه تشخیص دهیم تا حق از باطل متمایز شود و حق و باطل در هم مخلوط نشود؟ در این زمینه روایتی از پیامبر اکرم(ص) وجود دارد که می‌تواند این تفاوت را خوب نشان دهد؛ ایشان «کسانی را که هجرت می‌کنند» متفاوت از دیگران می‌خواند. در دوران پیامبر(ص)، بسیاری از مکه به مدینه هجرت کردند و آمدند تا ازدواج کنند یا احساس کردند تجارتی در آنجا برقرار است که اگر به آنجا بروند کاسبی آنها رونق بیشتری پیدا می‌کند. اما پیامبر می‌فرماید اگر کسی برای خدا هجرت می‌کند، برای خدا است. بین کسی که برای خدا یا برای خود کاری می‌کند فرق است. وی ادامه داد: اینکه می‌گویند ریا مبطل اعمال است، یک قاعده عقلایی است. فکر نکنید این تعبیر امری پیچیده است؛ معنای آن این است که شما اگر کاری را برای من انجام می‌دهید من باید مزد آن را بدهم، اما اگر برای خدا کار کردید او مزد آن را می‌دهد. اگر نماز خواندید برای اینکه مردم بگویند «به‌به»، در این صورت مزد آن را هم گرفته‌اید! اگر کسی ریا می‌کند یعنی کار را برای غیر خدا می‌کند. پس خدا چرا باید مزد این کار را بدهد؟! چراکه نیت انسان اعمال او را معنادار می‌کند. یادگار امام به تفاوت میان امام حسین(ع) و یزید پرداخت و گفت: فرق در نیت‌هاست. البته در اعمال نیز تفاوت وجود دارد، اما فرق مهم در نیت است. فرق امیرالمؤمنین و خلفا و معاویه و دشمنانش در نیت‌ها بوده است. فکر نکنید این سخن، مبالغه است؛ چون کاری که نیتش صد درصد و فقط و فقط برای خدا باشد در دنیا نیست؛ چنین عملی فقط از علی برمی‌آید. ما خیلی هنر کنیم ۵۰ یا ۶۰ کارمان برای خدا است. اگر توانستید یک درصد خلوص نیت خود را بالا ببرید تمام این عمل هزاران بار ارزشمند است؛ حال اگر کسی بتواند این را به صد درصد برساند به بی‌نهایت رسانده است. بی‌نهایت معادل تمام عددها و همه بی‌نهایت‌های دیگر است و بی‌نهایت از همه چیز بالاتر است.

حضور گسترده دانش‌آموزان در پویش «عکس و عَلَم» در قم

پویش مردمی «عکس و عَلَم»، به همت گروه جهادی و خیریه شهید محمدرضا شفیعی در روزهای دهه نخست ماه محرم در بوستان طبقاتی شهید زین‌الدین اجرا شد.در این پویش مردمی که در حقیقت مشت محکمی به دهان یاوه‌گویان غرب‌زده و سلبریتی‌هایی که اقدام به هشتگ‌سازی علیه محرم و نمادهای عزاداری برای سالار شهیدان کرده بودند، عکاسان از مراجعه‌کنندگان (کودکان، جوانان و خانواده‌ها)، با نمادهای ارزشی شامل: عفاف و حجاب، محرم و عزاداری، امام حسین علیه‌السلام، شهدای جبهه مقاومت و... به‌صورت فردی و خانوادگی، عکس یادگاری گرفتند و پس از چاپ، به آنان هدیه دادند. پویش مردمی «عکس و علم» به همت گروه جهادی و خیریه شهید محمدرضا شفیعی و با مشارکت تیپ ۸۳ امام جعفر صادق علیه‌السلام، حوزه مقاومت بسیج شهید بهشتی، کمیسیون فرهنگی شورای اسلامی شهر قم، پایگاه مقاومت بسیج برادران و خواهران شهید زین‌الدین، از ابتدای محرم‌الحرام ۱۴۰۲، در محوطه بوستان شهید زین‌الدین قم اجرا شد.